

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 123g/2020

privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din
articolul 231¹ din Codul contravențional

*(conducerea vehiculului cu număr de înmatriculare eliberat
în unitățile administrativ-teritoriale din stânga Nistrului sau
municipiul Bender ori cu număr de înmatriculare neutru)*

CHIȘINĂU

15 decembrie 2020

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Domnica MANOLE, *Președinte*,
dlui Nicolae ROȘCA,
nei Liuba ȘOVA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea nei Aliona Balaban, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată pe 24 iulie 2020,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând pe 15 decembrie 2020, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul 231¹ din Codul contravențional, ridicată de dl Gheorghe Zamusteanu, parte în dosarul nr. 5r-32/2020, pendinte la judecătoria Cahul, sediul Cantemir.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de dna judecător Victoria Bogomolova, din cadrul Judecătoriei Cahul, sediul Cantemir, în baza articolului 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Pe rolul Judecătoriei Cahul, sediul Cantemir, se află cauza contravențională privind învinuirea dlui Gheorghe Zamusteanu de comiterea contravenției prevăzute de articolul 231¹ din Codul contravențional [*Conducerea vehiculului cu număr de înmatriculare eliberat în unitățile administrativ-teritoriale din stânga Nistrului sau municipiul Bender ori cu număr de înmatriculare neutru*].

4. Pe 23 martie 2020, în privința dlui Gheorghe Zamusteanu a fost întocmit un proces-verbal cu privire la contravenție cu aplicarea sancțiunii prevăzute de articolul 231¹ din Codul contravențional, pentru că acesta conducea un automobil cu număr de înmatriculare eliberat în unitățile administrativ-teritoriale din stânga Nistrului.

5. Nefiind de acord cu decizia agentului constatator, pe 2 iunie 2020, dl Gheorghe Zamusteanu a formulat o contestație privind anularea procesului-verbal respectiv.

6. Pe 3 iulie 2020, în ședința de judecată, dl Gheorghe Zamusteanu a depus o cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a articolului 231¹ din Codul contravențional.

7. Prin Încheierea din 3 iulie 2020, judecătoria Cahul, sediul Cantemir, a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a sesizat, în acest sens, Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

Legislația pertinentă

8. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 3

Teritoriul

„(1) Teritoriul Republicii Moldova este inalienabil.

(2) Frontierele țării sunt consfințite prin lege organică, respectându-se principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional.

Articolul 16

Egalitatea

„(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.”

Articolul 27

Dreptul la libera circulație

„(1) Dreptul la libera circulație în țară este garantat.

(2) Oricărui cetățean al Republicii Moldova îi este asigurat dreptul de a-și stabili domiciliul sau reședința în orice localitate din țară, de a ieși, de a emigra și de a reveni în țară.”

9. Prevederile relevante ale Codului contravențional, adoptat prin Legea nr. 218 din 24 octombrie 2008, sunt următoarele:

Articolul 231¹

Conducerea vehiculului cu număr de înmatriculare eliberat în unitățile administrativ-teritoriale din stânga Nistrului sau municipiul Bender ori cu număr de înmatriculare neutru

„Conducerea vehiculului cu număr de înmatriculare eliberat în unitățile administrativ-teritoriale din stânga Nistrului sau municipiul Bender ori cu număr de înmatriculare neutru de către o persoană care are domiciliul în altă localitate decât localitățile din stânga Nistrului, municipiul Bender ori localitățile Gâsca, Chițcani, Zahorna, Mirenești și Cremenciug din raionul Căușeni

se sancționează cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale cu aplicarea a 5 puncte de penalizare, aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 90 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei juridice care desfășoară activitate de întreprinzător în Republica Moldova, cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an”.

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

10. Autorul excepției de neconstituționalitate susține că prevederile contestate sunt contrare articolelor 16 și 27 din Constituție. În opinia sa, dispozițiile contestate afectează dreptul la libera circulație al cetățenilor Republicii Moldova, care dețin un mijloc de transport cu număr de înmatriculare eliberat în unitățile administrativ-teritoriale din stânga Nistrului. De asemenea, potrivit autorului excepției, dispozițiile contestate urmează a fi declarate neconstituționale prin prisma articolului 16 din Constituție. Astfel, cetățenii Republicii Moldova, care dețin un vehicul cu număr de înmatriculare eliberat în unitățile administrativ-teritoriale din stânga Nistrului, sunt tratați diferit față de cetățenii Republicii Moldova, care dețin mijloace de transport cu număr de înmatriculare înregistrat în Republica Moldova.

11. În opinia lui, prevederile contestate sunt contrare articolelor 3 alin. (1), 16 și 27 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

12. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

13. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Codul contravențional, ține de competența Curții Constituționale.

14. Curtea constată că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de o parte a procesului. Astfel, sesizarea este formulată de către subiectul căruia i s-a conferit acest drept, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție, așa cum a fost interpretat acesta prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

15. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile articolului 231¹ din Codul contravențional, care prevăd sancționarea pentru conducerea vehiculului cu număr de înmatriculare eliberat în unitățile administrativ-teritoriale din stânga Nistrului sau municipiul Bender ori cu număr de înmatriculare neutru de către o persoană care are domiciliul în altă localitate decât localitățile din stânga Nistrului, municipiul Bender ori localitățile Gâsca, Chițcani, Zahorna, Mirenești și Cremenciug din raionul Căușeni.

16. Curtea admite că norma contestată ar putea fi aplicată de instanța de judecată în cauza în care a fost ridicată (a se vedea *supra* §§ 3-6).

17. Curtea observă că prevederile contestate ale articolului 231¹ din Codul contravențional nu au constituit anterior obiect al controlului constituționalității.

18. Curtea reține că o altă condiție obligatorie pentru ca excepția de neconstituționalitate să poată fi examinată în fond este incidența unui drept

din Constituție în cauza concretă pendinte în fața instanțelor de judecată (a se vedea DCC nr. 8 din 24 ianuarie 2020, § 27; DCC nr. 24 din 2 martie 2020, § 18; DCC nr. 63 din 11 iunie 2020, § 19; DCC nr. 64 din 11 iunie 2020, § 19). Astfel, prin prisma argumentelor sesizării, așa cum au fost prezentate de autor, Curtea trebuie să verifice, dacă prevederea contestată reprezintă o ingerință în vreun drept fundamental.

19. Autorul sesizării pretinde că prevederile contestate sunt contrare articolelor 3 alin. (1) [*teritoriul*], 16 [*egalitatea*] și 27 [*dreptul la libera circulație*] din Constituție.

20. Cu referire la pretinsa încălcare a articolului 3 alin. (1) din Constituție, Curtea subliniază că această normă consacră caracterul inalienabil al teritoriului Republicii Moldova și atrage după sine excluderea oricăror forme de înstrăinare, cedare sau concesionare a teritoriului statului. Totodată, Curtea notează că prevederile contestate se referă la sancționarea persoanelor pentru nerespectarea unor reguli prevăzute de lege. Sub acest aspect, dispozițiile legale care fac obiectul excepției de neconstituționalitate nu conțin prevederi care ar modifica sau ar afecta caracterul inalienabil al teritoriului Republicii Moldova. Din aceste considerente, Curtea nu poate reține în prezenta cauză incidența articolului 3 alin. (1) din Constituție.

21. Cu referire la aplicabilitatea articolului 16 din Constituție, Curtea reține că egalitatea în fața legii și a autorităților publice presupune lipsa oricărei discriminări directe sau indirecte a persoanei. Discriminarea are loc atunci când persoanele care se află în situații asemănătoare sunt tratate în mod diferit (discriminare directă) sau atunci când persoanele care se află în situații diferite sunt tratate în același mod (discriminare indirectă), cu excepția cazului în care un asemenea tratament este justificat în mod obiectiv și rezonabil (a se vedea HCC nr. 3 din 18 ianuarie 2019, § 19; HCC nr. 6 din 10 martie 2020, §§ 29-30; HCC nr.16 din 9 iunie 2020, § 32). Așadar, o condiție primordială pentru existența tratamentului diferențiat o reprezintă caracterul comparabil al situațiilor. Totodată, Curtea reiterează că dispozițiile constituționale ale articolului 16 devin incidente numai atunci când se demonstrează o discriminare (tratament diferențiat) directă sau indirectă, precum și în cazul în care discriminarea se referă la unul din drepturile fundamentale garantate de Constituție (a se vedea, în acest sens, HCC nr. 29 din 22 noiembrie 2018, § 34; HCC nr. 3 din 18 ianuarie 2019, § 19; DCC nr. 26 din 5 martie 2020, §§ 27-28).

22. În continuare, Curtea trebuie să verifice, prin prisma argumentelor autorului excepției, dacă textul de lege contestat implică vreo ingerință în dreptul fundamental la libera circulație, prevăzut de articolul 27 din Constituție.

23. Cu referire la pretinsa încălcare a dreptului la libera circulație, Curtea reiterează jurisprudența sa, potrivit căreia articolul 27 din Constituție garantează dreptul cetățeanului la libera circulație în interiorul statului, precum și dreptul de a-l părăsi; acest fapt implică dreptul de a-și stabili domiciliul sau reședința în orice localitate din țară, de a ieși, de a

emigra și de a reveni în țară (a se vedea, *mutatis mutandis*, HCC nr. 16 din 28 mai 2014, § 44; HCC nr. 21 din 4 august 2020, § 28; DCC nr. 115 din 6 octombrie 2020, § 23). Astfel, în eventualitatea unei sancționări în baza prevederilor contestate, persoanei nu-i este limitată exercitarea dreptului la libera circulație, *i. e.* poate circula liber în continuare prin utilizarea unei varietăți de mijloace, inclusiv cele de transport (a se vedea, *mutatis mutandis*, DCC nr.131 din 19 noiembrie 2020, § 25).

24. Așadar, Curtea notează că componenta contravenției din articolul 231¹ din Codul contravențional nu este de natură să afecteze dreptul la libera circulație a persoanei fizice. Pentru că nu s-a constatat incidența articolului 27 din Constituție, Curtea reține că prevederile articolului 16 din Constituție nu sunt aplicabile în prezenta cauză.

25. Prin urmare, în baza celor menționate *supra*, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolului 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și a articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul 231¹ din Codul contravențional, ridicată de dl Gheorghe Zamusteanu, parte în dosarul nr. 5r-32/2020, pendinte la Judecătoria Cahul, sediul Cantemir.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

Chișinău, 15 decembrie 2020

DCC nr. 143

Dosarul nr. 123g/2020